

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr 31.

Kontor: Nørregade 33, St.

10. August 1901.

Udgaar hver Lørdag.

17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet.

(+ 9 Øre i Postpenge i København.
+ 11 — — i Provinserne.)

Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg,

Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Sophie Jensens

(forh. hos Hr. Hofvildthd. J. L. Andersen).
Handel med
Frukt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Toni Christensen.

Hjemmelavet Konfekt,
Spise- og Kogechokolade,
Kakao m. m.
Lykkesholms Allé i A, St.
Telefon 18311.
Varerne bringes overalt.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning
Zinsgade 2, 2. Sal.

Redaktionen træffes hver Mandag Kl. 2—4 paa Kontoret Nørregade 33, St.

Artikler, som ønskes optagne i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Søndag Morgen. Indtil videre bedes Breve og Manuskripter sendt til Fru Monrad, Hostrupsvej 2, 3. S. V.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet bedes sendte under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitolinie ÷ 10 % for mindst 3 Ganges Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet“ faas i Kioskerne.

To Hjem.

Af Kirstine Frederiksen.

De to Huse, jeg i det følgende vil skildre, er min Moders og mit eget Barndomshjem. For min Erindring staar de to gode Steder med al Glansen over sig fra en lykkelig Barndoms Paradis. Men det er dog især min Moders efterladte Optegnelser, Dagbogsblade og Breve, som har givet mig Lyst til at forsøge,

om jeg kunde fastholde nogle Træk fra en Periode, der ligger den nuværende saa fjærr, ikke blot i Tid, men ogsaa i Sæd og Skik. Ogsaa to af min Moders Sødskende, Provst-

paa Giftermaal. Vel havde han første Karakter og de aller bedste anbefalinger; men hvad det dengang gjaldt om var væsentlig at faa Vel- yndere blandt Kirkeejerne, naar man

Erhard og Anna Marie Hansen.

inde Louise Klein og Stiftsprovst Mørk Hansen har nedskrevet Erindringer, som jeg har Tilladelse til at benytte; og jeg skal i det følgende holde mig saa nær som muligt til hvad disse Manuskripter meddeler.

Som nybagt teologisk Kandidat forlovede min Morfar, Erhard Hansen, sig i Aaret 1800 med Præsten Mørks 20aarige Datter, Anne Marie. Han var selv dengang kun 23 Aar gammel. Frieriet indlededes paa følgende Maade. Ved hendes Søsters Bryllupsgilde, hvor den unge Pige vartede op, drak Huslæreren Dus med Huset's ældste Søn. Præsten raabte over Bordet til dem, at han fandt det vel fortroligt. »Hvorfor maa jeg ikke drikke Dus med Deres Søn?» spurgte Kandidaten. »Aa, var det min Søn«, svarede den gamle, »jeg troede saagu det var min Datter.« Erhard Hansen tog Anvisningen til Følge og forlovede sig, men kunde i lange Tider ikke tænke

da ikke kunde skaffe sig Kald ved at være vittig, saaledes som en af hans samtidige, der efter i 12 Aar at have været Præst paa Thunø ønskede at faa Thrige, og da skrev følgende Ansøgning til Frederik d. 6.

Jeg allerunderdanigst søger Thrige. Thi Præsten der er i de dødes Rige. Halvtredsindstyve Aar og eet tillige jeg leved her paa Jorderige; maa tidt for mine Kreditorer vige, og mine Sønner efter Skolen hige. Gid Deres Majestæt nu vilde sige: den tolvaars Præst paa Thunø skal have Thrige.

Kongen skrev paa Ansøgningen: Den tolvaars Præst paa Thunø skal have Thrige.

Justitsraad Secher til Skaarupgaard skaffede vel Erhard Hansen Ansættelse som »Prækestudent« hos en gammel Provst Gregersen i Todbjærg ved Aarhus; men ordinære den forlovede Mand som Kapellan, det vilde Provsten paa ingen Maade, da han selv havde uforsørgede

Døtre. Paa Frisenborg, hvor Hansen hørte hjemme, vilde der ikke blive noget Præstekald ledigt. At man ellers følte nogen Forpligtelse overfor ham, det ses deraf, at da han langt om længe fik et lille Kald, skrev Ejerinden af Grevskabet til ham: »Nu kan jeg da dø rolig for hans Befordring.« Det var Kammerherre Rosenkrantz til Klausholm, der gav ham Kald; og Betingelsen var, at han skulde tage Kammerherrens 2 Sønnesønner i Huset. Ogsaa Skolelærerembederne blev besat i Følge Bevæggrunde, der var Embedsgerningen ret uvedkommende. En Skolelærer, bekendt for sin Hjælp-somhed, havde engang overtalte min Bedstemoder til at tage en lille Pige i Huset, hvis Fader var død bort fra Kone og 8 uforsørgede Børn. »Jeg har saa faaet dem alle anbragt undtagen den ældste Søn; der bliver nok ikke andet for, end at jeg maa overlade ham mit eget Embede; saa kan han tage sin Moder i Huset.« »Ja, men han er jo ikke Seminarist.« »Nej, han er Snedkersvend, men godt oplært, og Provsten er ikke saa slem.« Ombytningen blev virkelig foretaget til alles Tilfredshed.

De unge Folk havde benyttet den taaarige Ventetid til at forberede sig til Ægteskabet og Forældrepligterne. Anne Marie var i Huset hos en Kusine i Aalborg, der gerne vilde have hende med paa »Assembléer« i Byen; men hun sad hellere hjemme og spandt til sit Udstyr eller læste i de Bøger, hendes Kæreste sendte hende, Bøger som Rousseaus Emile, Fénelons Télémaque, Campes Raad til unge Døtre o. lign. Begge var de ægte Læringer af Oplysningstiden. Han et lyst Hoved og et lyst Sind, ivrig Pestalozzianer i Skolen, Rationalist i Kirken og Frihedsmand i Politiken. Hun klog, alvorsfuld og pligtelskende til det yderste. Da hun senere boede i mine Forældres Hus, gik der aldrig en Fødselsdag, hvor vi ikke fik en lille Formanings-tale paa Vers eller Prosa. Som Eksempel paa Arten kan jeg anføre en saadan, skreven af min Bedstemoder til min Moder, der var hans ældste Barn:

Til Lykke! min kære Datter, paa din 8de Geburtsdag! Du har hidtil gjort dine Forældre megen Glæde og kuns voldet os liden Bekymring, kuns enkelte Øjeblikkes Misfor-nøjelse, saa at vi have Aarsag til at takke Gud, som gav os dig.

Du er nu 8te Aar og maa nu ikke længere regnes blandt de smaa Børn. Mindre Leg vil herefter tilstædes, mere Arbejde kræves. Hvad dine Forældre især ønske hos dig, og som du maa bestræbe dig for, er mere Stadhed i alle dine Forretninger (!). ligesom du og maa vaage over dig selv, at du ikke bliver saa omfindtlig eller pirrelig,